

Krónika – válogatás a levéltári élet híreiből

A Fortepan közreműködésével került **Budapest Főváros Levéltára** őrizetébe az a rendkívül értékes, a főváros szocialista kori történetét reprezentáló, közel 150 ezer darabos fényképgyűjtemény, amely a *Fővárosi Fotó Vállalat* (Főfotó) *Riporterri Osz-tályának fotóarchívumát* tartalmazza. A fotógyűjtemény történeti értéke és fizikai állapota egyaránt indokolja a fényképek digitalizálását, valamint minél előbbi online publikációjukat.

A Deák Ferenc és Dorogi utca sarkán álló, 1920-as években épült polgári épület *Hajdúböszörmény* belvárosának egyik dísze, amelyben 40 éve a nemzeti levéltár megyei tagintézményének fióklevéltára működik. A **Magyar Nemzeti Levéltár** által saját költségvetésből végrehajtott renoválás során teljesen felújították az épület utcai homlokzatait, így a patinás épület visszanyerte régi fényét. Emellett teljes megújuláson ment keresztül a tetőszerkezet is, elhárítva ezáltal a beázás állandóan fenyegető veszélyét.

A Magyar Levéltárosok Egyesülete által alapított **Az Év Levéltári Kiadványa** 2019 díjak ünnepélyes átadó rendezvényére 2020 tavaszán a COVID-19 vírus miatt elrendelt veszélyhelyzet közepette nem kerülhetett sor. Az okleveleket és a díjakat az Egyesület végül elektronikus úton juttatta el a díjazottaknak. Forráskiadványok kategóriában első helyezést ért el ■ *Veszprémi Főegyházmegyei Levéltár: Monumenta ecclesiae Vesprimiensis 1465–1479. A Veszprémi Főegyházmegyei Levéltár középkori oklevelei.* Közreadja: Dreska Gábor. Veszprém, 2019. (A veszprémi egyházmegye múltjából 34.) A Monográfiák, tanulmánykötetek kategóriában első helyezést ért el ■ *Magyar Nemzeti Levéltár Veszprém Megyei Levéltára: Lencsés Gyula: Angolok a Bakonyban. Az Institute of Sociology 1937-es dudari falukutatásának története és dokumentumai.* Budapest–Veszprém, 2019. A levéltári adatbázisok kategória díjazottja pedig ■ *Budapest Főváros Levéltára: Rákosi Mátyás iratainak digitalizált másolatgyűjteménye* lett.

A háborúk során a civilek ellen elkövetett erőszakos cselekmények közül – bár a társadalmi emlékezet részét képezik – a legkevesebbet a nőkkal szemben elkövetett erőszaktetelekről tudunk. A Fővárosi Önkormányzat a Budapesti Történeti Múzeummal és Budapest Főváros Levéltárával közösen támogatja azt a projektet,

amelynek célja, hogy elősegítse a téma társadalmi feldolgozását elsősorban történeti és művészettörténeti kutatásokra alapozva. **Budapest Főváros Levéltára** a projekt keretében – a már több mint egy évtizede sikeresen folytatott *magániratgyűjtési program* eredményeire támaszkodva – gyűjti a témára vonatkozó, még fellelhető magániratokat, naplókat, levelezéseket, visszaemlékezéseket, egyéb iratokat, fotókat. A forrásgyűjtés fókusza a II. világháború időszaka.

2020. augusztus 20-án Nyíregyháza város *díszpolgári* címmel tüntette ki *Kujbusné dr. Mecsei Éva* főlevéltárost, az **MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltárának** igazgatóját.

A levéltáros szakma állami kitüntetését, a **Pauler Gyula-díjat** idén *Zsidi Vilmos*, a Budapesti Corvinus Egyetem levéltárvezetője, a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem levéltárosa, a Magyar Levéltárosok Egyesülete titkára vehette át.

Ünnepélyes keretek között, 2020. augusztus 24-én „*A nemzet emlékezete – A magyar történelem mérföldkövei*” címmel új, interaktív kiállítás nyílt. A **Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára** Bécsi kapu téri épületében berendezett tárlat az ezer éves magyar államiság fontos állomásait mutatja be tizennégy, az intézmény által őrzött dokumentumon keresztül.

Új aloldallal bővült a **Magyar Nemzeti Levéltár** honlapja, amelyen *digitális oktatási segédanyagok* érhetőek el. A főiskolásoknak, egyetemistáknak szánt aloldalak a GULAG és GUPVI táborok, a koncepciók perек, valamint a rendszerváltozás témájához nyújtanak szöveg, kép, vagy hanganyag formájában forrásokat. Ezzel párhuzamosan az általános és középiskolások számára létrehozott új aloldal célja, hogy korszerű, integrált felület álljon rendelkezésre a Magyar Nemzeti Levéltár segédanyagaihoz, amelyek segítségével az intézmény jobban tud kapcsolódni a közoktatáshoz.

2020. szeptember 3-án elhunyt az MNL egykori munkatársa, *Benedek Gábor*, aki az 1980-as években dolgozott a levéltárban. Később az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara Kelet-, Közép-Európa Története és Történeti Ruszisztikai Tanszékének oktatójaként tevékenykedett.

A **Kalocsai Főegyházmegyei Levéltár** újabb 30 ezer képfelvétellel egészítette ki online szolgáltatását. A több mint 8 ezer leírási tételhez (aktához) kapcsolódó anyag 87 plébánia feudális kori, népességre vonatkozó forrásait tartalmazza.

Huszár Károly egykori miniszterelnök külföldön megvásárolt, 136 tételből álló *hagyatékát* ünnepélyes keretek között adták át a **Magyar Nemzeti Levéltár** számára 2020. szeptember 21-én a Petőfi Irodalmi Múzeumban. Az irathagyaték változatos ügyekben szolgál majd adalékokkal a korszak történetéhez. Értékes részét képezi – többek között – a trianoni békeszerződés tervezetének 263 számozott oldalt tartalmazó gépelt fordítása, valamint a dokumentumegyüttes egyharmad részét kitevő fotóanyag.

A **Levéltári Kollégium** által megbízott **Módszertani és Szabványügyi Bizottság** munkájának keretében készült online fogalomtár jelenleg körülbelül 140 kiemelten fontosnak ítélt fogalom definíciójára terjed ki. A tervek szerint folyamatosan bővülő fogalomtár elérhető a Magyar Levéltári Portál felületén: <http://www.archivportal.hu/hu/leveltarosoknak/szotar/>.

A vas megyei közgyűlés a nemzeti ünnep alkalmából kitüntetésekkel osztott ki 2020. október 22-én. A megye által alapított *Békássy Ferenc-díjat* idén **Rétfalvi Balázs**, a **Szombathelyi Egyházmegyei Levéltár** vezetője kapta. A díj évente egy olyan 35 év alatti, tehetséges, jelentős eredményeket elérő Vas megyei személynek adományozható, aki kortársai számára személyes példával is mintát ad.

Életének 82. esztendejében elhunyt *Varga Kázmér*, az **MNL Veszprém Megyei Levéltárának** egykori munkatársa. 1996-ban került a levéltárba levéltári kezelőként, majd rövidesen az intézmény gondnoka lett. Aktív levéltári pályafutását 2008-ban fejezte be.

Székelőföld történetének kutatása terén végzett szerteágazó munkája, valamint tudomány- és közösségszervező tevékenysége elismeréseként *Pál-Antal Sándor* történész, a Magyar Tudományos Akadémia külső tagja, a **Román Állami Levéltár marosvásárhelyi kirendeltségének** nyugalmazott főlevéltárosa részére a *Magyar Érdemrend* lovagkeresztje polgári tagozata kitüntetését adományozta Áder János köztársasági elnök.

Világi Dávid